

BÀI 1: MÙA XUÂN NHỎ NHỎ

Đề bài luyện tập:

Đề 1: Cảm nhận về tiếng lòng của Thanh Hải qua khổ thơ đầu trong bài thơ “Mùa xuân nhỏ nhỏ”.

Đề 2: Bài thơ “Mùa xuân nhỏ nhỏ” chính là những cảm xúc của nhà thơ trước mùa xuân của đất nước. Em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên qua việc phân tích hai khổ thơ sau:

Mùa xuân người cầm súng

.....

Cứ đi lên phía trước.

Đề 3: Cảm nhận về ước nguyện của nhà thơ Thanh Hải trong hai khổ thơ sau:

Ta làm con chim hót

.....

Nhịp phách tiền đất Huế

Hướng dẫn làm bài:

Đề 1: Cảm nhận về tiếng lòng của Thanh Hải qua khổ thơ đầu trong bài thơ “Mùa xuân nhỏ nhỏ”.

Mọc giữa dòng sông xanh
Một bông hoa tím biếc
Ơi con chim chiền chiện
Hót chi mà vang trời
Từng giọt long lanh rơi
Tôi đưa tay tôi hứng.

Dàn ý	Bài làm
<p>I. Mở bài</p> <ul style="list-style-type: none">- Dẫn dắt: giới thiệu về ý nghĩa của thơ ca với người cầm bút.- Giới thiệu bài thơ “Mùa xuân nhỏ nhỏ”- là tiếng lòng của nhà thơ Thanh Hải.- Giới thiệu nội dung khổ 1: cảm xúc của nhà thơ trước mùa xuân thiên nhiên.	<p>Thơ là sự rung cảm mãnh liệt của tâm hồn thi sĩ “mở hồn ra đón lấy tất cả những vang động của cuộc đời” (Nam Cao). Thơ là những nốt nhạc ngân lên giai điệu tha thiết của tiếng lòng người cầm bút. Và bài thơ “Mùa xuân nhỏ nhỏ” chính là tiếng lòng của nhà thơ Thanh Hải. Đó là những vần thơ hay, bộc lộ thiết tha nội cảm, lòng yêu thiên nhiên, yêu cuộc đời của tác giả. Đặc biệt, trong khổ đầu bài thơ, tác giả đã diễn tả rất tinh tế, sâu sắc <i>cảm xúc trước mùa xuân thiên nhiên thơ mộng, hữu tình bằng tình yêu cuộc sống, yêu quê hương, đất nước thiết tha:</i></p> <p><i>Mọc giữa dòng sông xanh Một bông hoa tím biếc Ơi con chim chiền chiện</i></p>

	<p style="text-align: center;"><i>Hót chi mà vang trời Từng giọt long lanh rơi Tôi đưa tay tôi hứng.</i></p>
<p>II. Thân bài</p> <p>* Khái quát:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nêu hoàn cảnh ra đời bài thơ. - Dẫn dắt: tấm lòng tha thiết với cuộc sống. <p>* Phân tích</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mùa xuân xứ Huế hiện lên thật trong trẻo, thơ mộng, và tràn đầy sức sống: <p>+ Hình ảnh chọn lọc: " Dòng sông xanh", "hoa tím biếc" (đặc trưng của mùa xuân xứ Huế)</p> <p>+ Mùa xuân không chỉ đẹp mà còn tràn đầy sức sống. (Phép đảo ngữ- đưa từ “mọc” lên đầu câu)</p>	<p>Bài thơ ra đời tháng 11/1980- 5 năm sau ngày đất nước giành được độc lập.Và đây cũng là một hoàn cảnh rất đặc biệt đối với nhà thơ Thanh Hải. Ông đang bị bệnh nặng phải điều trị ở bệnh viện trung ương thành phố Huế, và một tháng sau ông qua đời. Có hiểu cho hoàn cảnh của nhà thơ trên giường bệnh ta mới thấy hết được tấm lòng tha thiết với cuộc sống, với quê hương đất nước của nhà thơ.</p> <p>Mở đầu bài thơ, Thanh Hải miêu tả bức tranh thiên nhiên mùa xuân xứ Huế và bộc lộ cảm xúc của mình. Mùa xuân xứ Huế hiện lên thật trong trẻo, thơ mộng, và tràn đầy sức sống.</p> <p>Chỉ bằng vài nét vẽ đơn sơ, nhà thơ đã mở ra một không gian thoáng đãng cho bức tranh mùa xuân:</p> <p style="text-align: center;"><i>Mọc giữa dòng sông xanh Một bông hoa tím biếc</i></p> <p>Bức tranh xuân xứ Huế được chấm phá bằng hình ảnh chọn lọc và giàu sức gợi: " Dòng sông xanh", "hoa tím biếc"... Đó là những hình ảnh, tín hiệu đặc trưng của mùa xuân xứ Huế, gợi lên không gian mênh mông sóng nước và một bầu trời cao rộng, trong veo. Trên mặt nước trong xanh nổi bật hình ảnh “Một bông hoa tím biếc”. Màu hoa tím gợi cho ta liên tưởng tới những tà áo dài tím thướt tha của những cô gái Huế.</p> <p>=> Màu xanh của nước hài hoà với màu tím biếc của bông hoa tạo nên một nét chấm phá nhẹ nhàng mà sống động, đem lại một vẻ đẹp tự nhiên, hài hòa, một màu sắc đặc trưng của xứ Huế.</p> <p>Mùa xuân không chỉ đẹp mà còn tràn đầy sức sống. Từ “một” chỉ số ít tạo nên thế đối lập giữa dòng sông mênh mông và bông hoa nhỏ bé. Tuy vậy, người đọc không hề thấy sự nhỏ bé, yếu ớt của bông hoa mà ngược lại bông hoa thể hiện một sức sống vô cùng mãnh liệt. Phép đảo ngữ đưa từ “mọc” đảo lên đầu câu thơ là một dụng ý nghệ thuật của tác giả. Thông qua phép đảo ngữ ấy, nhà thơ như muốn khắc sâu ấn tượng về sức sống trời đất và vươn lên của mùa xuân. Tưởng như bông hoa tím biếc kia đang từ từ, lồ lộ mọc lên, vươn lên, xòe nở trên mặt nước xanh của dòng sông xuân.</p>

+ Bức tranh xuân không chỉ có đường nét, màu sắc mà còn có cả âm thanh.

+ Tiếng gọi “oi”

+ Cụm từ “giọt long lanh”

+ Phép ẩn dụ chuyển đổi cảm giác

+ Cử chỉ “Tôi đưa tay tôi hứng”

Bức tranh xuân không chỉ có đường nét, màu sắc mà còn có cả **âm thanh**. Trần ngập không gian là bản nhạc mừng xuân của bầu chim chiền chiện:

Oi con chim chiền chiện

Hót chi mà vang trời

+ Nhà thơ gọi “**oi**” nghe sao mà tha thiết thế! Lời gọi ấy không cất lên từ tiếng nói mà cất lên từ sâu thẳm tình yêu thiên nhiên, cất lên từ tấm lòng của nhà thơ trước mùa xuân tươi đẹp với những âm thanh rộn rã.

+ Cảm xúc của nhà thơ đã trào dâng thực sự qua câu hỏi tu từ: “Hót chi mà vang trời”. Thứ âm thanh không thể thiếu ấy làm sống dậy cả không gian cao rộng, khoáng đạt, làm sống dậy, vực dậy cả một tâm hồn con người đang phải đối mặt với những bóng đen ú ám của bệnh tật, của cái chết rình rập.

+ Thiên nhiên, nhất là mùa xuân vốn hào phóng, sẵn sàng trao tặng con người mọi vẻ đẹp nếu con người biết mở rộng tấm lòng. Thanh Hải đã thực sự đón nhận mùa xuân với tất cả sự tài hoa của ngòi bút, sự thăng hoa của tâm hồn. Nhà thơ lắng ngắm, lắng nghe bằng cả trái tim xao động, bằng trí tưởng tượng, liên tưởng độc đáo:

Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng.

+ **Cụm từ “giọt long lanh”** gọi lên những liên tưởng phong phú và đầy thi vị. Nó có thể là giọt sương lấp lánh qua kẽ lá trong buổi sớm mùa xuân tươi đẹp, có thể là giọt nắng rọi sáng bên thềm, có thể giọt mưa xuân đang rơi... Nhưng theo mạch cảm xúc của bài thơ thì có lẽ đây là giọt âm thanh của tiếng chim ngân vang, đọng lại thành từng giọt niềm vui, rơi xuống cõi lòng rộng mở của thi sĩ, thấm vào tâm hồn đang rạo rức tình xuân.

+ Phép **ẩn dụ chuyển đổi cảm giác** được vận dụng một cách tài hoa, tinh tế qua trí tưởng tượng của nhà thơ. Thanh Hải cảm nhận vẻ đẹp của mùa xuân bằng nhiều giác quan: thị giác, thính giác và cả xúc giác.

+ **Cử chỉ “Tôi đưa tay tôi hứng”** thể hiện sự nâng niu, trân trọng của nhà thơ trước vẻ đẹp của thiên nhiên, đất trời lúc với xuân với cảm xúc say sưa, xốn xang, rạo rức. Nhà thơ như muốn ôm trọn vào lòng tất cả sức sống của mùa xuân, của cuộc đời.

<p>* Đánh giá</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghệ thuật - Nội dung - Gắn với hoàn cảnh ra đời để thêm trân trọng tấm lòng của nhà thơ. 	<p>=> Như vậy, với việc sử dụng nghệ thuật đảo ngữ, biện pháp tu từ ẩn dụ cùng các từ ngữ, hình ảnh giàu giá trị gợi tả, khổ thơ đầu đã mở ra một bức tranh xứ Huế thật đẹp: có hình ảnh, có màu sắc, âm thanh được họa lên từ những vần thơ có nhạc; qua đó giúp người đọc cảm nhận được những cảm xúc của nhà thơ trước mùa xuân của thiên nhiên, của đất nước. ... Đó là niềm say sưa ngây ngất trước vẻ đẹp mộng mơ, dịu dàng của bức tranh thiên nhiên xứ Huế, là niềm tin, niềm vui, niềm tự hào khi đất nước bước vào xuân. Và đằng sau những vần thơ ấy, ta nhận ra ở Thanh Hải là niềm yêu đời, yêu cuộc sống, là tình yêu tha thiết với thiên nhiên, với quê hương đất nước. Bài thơ được viết vào tháng 11 năm 1980, khi ấy đang là mùa đông giá rét. Như vậy, hình ảnh mùa xuân được miêu tả ở đây là mùa xuân trong tâm tưởng của nhà thơ. Đối mặt với bệnh tật, thậm chí phải đối mặt với cái chết, vậy mà nhà thơ vẫn hướng đến mùa xuân tươi trẻ, tràn đầy sức sống, thể hiện một tâm hồn lạc quan yêu đời, một niềm khát khao cuộc sống vô bờ. Đọc những vần thơ của ông, người đọc trân trọng hơn, yêu hơn một tâm hồn nghệ sĩ, một tình yêu quê hương, đất nước đến vô ngần.</p>
<p>III. Kết bài</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đánh giá chung về đoạn thơ - Đoạn thơ khơi gợi trong em những tình cảm, trách nhiệm gì? Em học được bài học gì? 	<p>Đoạn thơ kết thúc nhưng dư âm vẫn vang vọng trong lòng mỗi người. Hình ảnh mùa xuân thiên nhiên xứ Huế thơ mộng cùng niềm say đắm với thiên nhiên, tình yêu tha thiết với cuộc đời của nhà thơ vẫn khiến lòng người xao xuyến. Cảm động trước tấm lòng nhà thơ, mỗi chúng ta hãy trân trọng vẻ đẹp của thiên nhiên và chung tay xây dựng quê hương đất nước mạnh giàu.</p>

Đề 2 : Bài thơ “Mùa xuân nhỏ nhỏ” chính là những cảm xúc của nhà thơ trước mùa xuân của đất nước. Em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên qua việc phân tích hai khổ thơ sau:

Mùa xuân người cầm súng
 Lộc giắt đầy quanh lưng
 Mùa xuân người ra đồng
 Lộc trải dài nương mạ
 Tất cả như hối hả
 Tất cả như xôn xao

Đất nước bốn nghìn năm
 Vất vả và gian lao
 Đất nước như vì sao
 Cứ đi lên phía trước.

Dàn ý	Bài làm
<p>I. Mở bài</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu tác giả, tác phẩm. - Giới thiệu nội dung khổ 2,3: cảm xúc của nhà thơ trước mùa xuân đất nước. 	<p>Mỗi mùa xuân về, lời ca ngọt ngào sâu lắng lại vang vọng khắp nơi khiến ta bồi hồi nhớ nhà thơ Thanh Hải. Trước khi ra đi, ông đã để lại một thi phẩm sống mãi với thời gian- bài thơ “Mùa xuân nhỏ nhỏ”. Bài thơ là niềm yêu mến thiết tha với cuộc sống, với đất nước và nguyện hiến dâng những gì đẹp đẽ nhất cho đất nước của nhà thơ. Trong đó, khổ thơ thứ hai và thứ 3 của bài đã thể hiện một cách tinh tế, sâu lắng cảm xúc của nhà thơ trước mùa xuân đất nước.</p>
<p>II. Thân bài</p> <p>* Khái quát</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nêu hoàn cảnh ra đời bài thơ. - Dẫn dắt: Nhắc lại nội dung khổ 1 để dẫn vào khổ 2,3. 	<p>Bài thơ ra đời tháng 11/1980- 5 năm sau ngày đất nước giành được độc lập.Và đây cũng là một hoàn cảnh rất đặc biệt đối với nhà thơ Thanh Hải. Ông đang bị bệnh nặng phải điều trị ở bệnh viện trung ương thành phố Huế, và một tháng sau ông qua đời. Có hiểu cho hoàn cảnh của nhà thơ trên giường bệnh ta mới thấy hết được tấm lòng tha thiết với cuộc sống, với quê hương đất nước của nhà thơ.</p> <p>Từ những cảm xúc trước mùa xuân của thiên nhiên, Thanh Hải tiếp tục bộc lộ những cảm xúc của mình khi đất nước bước vào một mùa xuân mới:</p> <p style="text-align: center;"><i>Mùa xuân người cầm súng Lộc giắt đầy trên lưng ... Đất nước như vì sao Cứ đi lên phía trước.</i></p>